

# ЧИТАЄМО ВЛІТКУ

## З 3 В 4 КЛАС



### ГІРКЕ МОРОЗИВО

Михайло Конончук

- Петрику, ти це куди біжиш?  
 - По морозиво, - похвалився хлопчик.  
 - І я теж з'їла б... - зітхнула Оленка. - Та грошей зараз немає.  
 - Ходімо, дам половину, - запропонував Петрик. - Тільки потім віддаш цілу. Згода?

Оленка промовчала. Дуже вже хотілось їй морозива. А онде й лоток, біля якого товпилися люди. Тут діти побачили дідуся, який штурхав костуром по землі, наче щось шукав.

- Дідуню, ви щось загубили? - спитала Оленка.  
 - Ой, дітоньки, поспішав по ліки, та спіткнувся і розгубив гроші. А окуляри дома забув, у піджаку.

- То ми вам допоможемо, - защебетала дівчинка і кинулась разом із Петриком збирати монети.

- Ну, от і все. Тримайте, - передаючи гроші старому, мовив хлопчик.

Дідусь подякував і пішов у бік аптеки, а діти - мерщій за морозивом.

- Дві порції дайте, - задихавшись від бігу, попросив Петрик.  
 - Як дві? У тебе ж грошей було тільки на одну, - здивувалась Оленка.

- Т-с-с-с! Я, коли збирав монети, на одну наступив. Все одно дід недобачає. А нам зате обом по морозиву буде.

- А якщо дідусеві на ліки не вистачить. Ти подумав?  
 - Хе! Велике діло - двадцять копійок. А якби не ми, він би ще й досі шукав.

- Який сором, - обличчя дівчинки зблідло. - Я не хочу такого морозива, - промовила рішуче. - Це гірке морозиво!

А далі благально: - Тітонько, нам тільки одну дайте. Одну.  
 Оленка схопила здачу і бігом до аптеки.

- От чудна, - знизав плечима Петрик. - А говорила, морозива хоче.

# ЧИТАЄМО ВЛІТКУ

## 3 3 В 4 КЛАС



### ДОБРЕ СЛОВО

В.Сухомлинський

В однієї жінки була маленька донька Оля. Коли дівчинці виповнилося п'ять років, вона тяжко захворіла: простудилась, почала кашляти й танула на очах. До нещасної матері почали приходити родичі: Олині тітки, дядьки, бабусі, дідусі. Кожен приносив щось смачне й поживне: липовий мед і солодке коров'яче масло, свіжі лісові ягоди й горіхи, перепелині яєчка й бульйон з курячого крильця. Кожен говорив: "Треба добре харчуватися, треба дихати свіжим повітрям і хвороба втече в ліси й на болота".

Оля їла мед у стільниках і солодке коров'яче масло, лісові ягоди й горіхи, перепелині яєчка й бульйон з курячого крильця. Але нічого не допомагало - дівчинка вже ледве вставала з ліжка.

Одного дня біля хворої зібрались усі родичі. Дідусь Опанас сказав:

- Чогось їй не вистачає. А чого - і сам не можу зрозуміти.

Раптом відчинились двері і в хату ввійшла прабабуся Олі - столітня Надія. Про неї родичі забули, бо багато років сиділа прабабуся Надія в хаті, нікуди не виходила. Але почувши про хворобу правнучки, вирішила навідати її.

Підійшла до ліжка, сіла на ослінчик, взяла Олину руку в свою, зморшкувату і маленьку, й сказала:

- Немає в мене ні медових стільників, ні солодкого коров'ячого масла, немає ні свіжих лісових ягід, ні горіхів, немає ні перепелиних яєчок, ні курячого крильця. Стара я стала, нічого не бачу. Принесла я тобі, мила моя правнучко, один-єдиний подарунок: сердечне бажання. Єдине бажання залишилось у мене в серці - щоб ти, моя квіточко, видужала й знову раділа ясному сонечкові.

Така величезна сила любові була в цьому доброму слові, що маленьке Олине серце забилося частіше, щічки порозовішали, а в очах засяяла радість.

- Ось чого не вистачало Олі,- сказав дід Опанас.- Доброго слова.

# ЧИТАЄМО ВЛІТКУ

## З 3 В 4 КЛАС



### ЯК НАСТУСЯ МАМІ ДОПОМАГАЛА

Повернулася мама з роботи та й почала в квартирі прибирати. Прибирала, прибирала, сіла в крісло й каже:

— Чогось голова розболілася. Відпочину я трішки, дочко, а опісля підлогу вимію.

Лягла вона на ліжко й заснула.

Подивилася Настуся, що мама спить, прикрила її вовняною хусткою, вийшла на пальчиках з спальні й двері за собою причинила. Хай поспить мама, а вона тут, в іншій кімнаті, посидить тихенько. І сіла у велике крісло.

А в кімнаті непорядок. Біля дверей відро з водою стоїть, посеред кімнати крісла зіставлені. Незатишно, навіть уроки робити не хочеться. І стала Настуся думати, як мамі допомогти.

"Візьму та сама підлогу помию, — вирішила вона. — Немаленька вже, в школу ходжу". І взялася за роботу.

Нелегко справитись з великою ганчіркою, коли в тебе такі маленькі руки. Не слухається ганчірка Настусі, не хоче ніяк воду з себе випускати. Викручує, викручує її Настуся, з усіх сил старається, а вода все тече та й тече. І як це мама так спритно справляється з нею? Але і Настуся не відступиться, не така вона, щоб не подолати ганчірку. Потроху робота пішла на лад. Правда, від неслухняної ганчірки боліли руки, але Настусю це не дуже бентежило.

Вона раділа, що помила підлогу, мамі допомогла, і щаслива усмішка сяяла на її розпашілому від роботи личку.

— А тепер приготую вечерю, — сказала собі Настуся й стала порядкувати біля столу.

Коли чайник закипів, вона вимкнула плиту й пішла будити маму.

— Ой, як довго я спала! — зиркнувши на годинник, вигукнула мама. — Незабаром тато з роботи прийде, а ще підлога не мита і вечеря не готова.

Настуся посміхнулася, але нічого не сказала. А мама вийшла з спальні і очам своїм не повірила: і підлога помита, і вечеря стоїть на столі.

— Хто ж це у нас господарював? — здивувалася мама.

— Я! — весело відповіла Настуся.

Мама пригорнула дочку, поцілувала в одну, потім в другу щоку й мовила:

— Помічниця ти моя дорога! Господинька ти моя славна!

# ЧИТАЄМО ВЛІТКУ

## З 3 В 4 КЛАС



### СОЛОВ'І УКРАЇНИ

Український народ дуже співучий. Давня легенда розповідає про пташку, пісні якої стали перекладом на пташину мову пісень нашої Батьківщини. Ця пташка – соловей.

Повідали старі люди, що колись давно ці птахи не жили на наших землях. Гніздилися в далеких краях і не знали дороги на Україну. Вони були дуже співучі, літали по всьому світу і збирали пісні всіх народів для індійського царя.

Залетів один соловейко і на Україну, сів спочити в якомусь селі. Люди в той час були в полі, і село немов вимерло. «Що то за люди тут живуть? – подумав соловей. – Зовсім пісень не чути».

Зайшло сонечко, селяни почали повертатися додому. То тут, то там чулися пісні – соловей зрадив. Та п'ясні були сумними, бо тяжка праця за день забрала багато сил. Тут соловей заспівав, щоб звеселити їх. Забули люди про втому і так заспівали своєму заморському гостю, що він сам собі не повірив...

І ось з усіх земель злетілися солов'ї до царського саду, співаючи йому принесені звідусіль пісні. Але ці пісні вже були знайомі цареві, він сердився. Аж ось під вікнами заспівав соловей з України – і цар втратив спокій. Таких пісень він ще не чув і звелів солов'ю співати день і ніч.

Зачудовані солов'ї навесні полетіли на Україну, щоб слухати наших пісень, перекладати їх на пташину мову і нести в далеку Індію. Саме у нас вони висиджують пташенят, щоб від народження солов'ята чули найкращі у світі пісні.

# ЧИТАЄМО ВЛІТКУ

## З 3 В 4 КЛАС



### ГРІЗНИЙ ПІВЕНЬ

Мисливці принесли з лісу маленьке лисеня. Таке було худе, головасте, з білою краваткою і в панчішках. Подивишся й скажеш: жило напівголодне.

Господарка, бабуся Поля, як побачила, – відразу заперечила:  
– Не пущу! Несіть назад. Воно всіх курей передушить.

Якось все-таки умовили її. Стало лисеня жити у дворі, у старій собачій будці.

Перші дні сиділо тишком, носа не показувало. Бабуся Поля, коли давала йому їсти, суворо наставляла:

– От-от... Так-то краще! Хочеш у мене жити, – сиди смирно!

Але лисеня скоро посміливішало. Звикло, почало з будки виглядати та все далі й далі. А в дворі у бабусі Полі – пташник. Живе стара небагато, працювати вже не в силах, і щоб якось жити, розводить курей на продаж.

І от трапилося так, що в маленькому худому лисеняті все ж таки прокинувся лісовий хижак і покликав на полювання.

У полудень розжарені птахи купалися у піску. Лисеня поглядало з темної будки на них зеленим оком, а потім – шусть на двір і поповзло.

Воно повзло, як справжня доросла лисиця, – стелилося по землі, перекочувалося, і тільки лопатки ходили під шерстю.

І вже зовсім наблизилося до птахів.

І вже підбрало під себе лапки, щоб ось зараз, от-от вистрілитися в близьку курку. Воно вже очима взяло її, охопило. І тут перешкодила муха.

Синя, немов лакована, муха задзижчала над землею. І один молодий півник не встиг клюнути її на льоту, скочив і помчав за нею.

Муха злетіла, півник підскочив, знову промахнувся – і раптом став ніс у ніс із лисенятком.

Перед здивованим півнем горіло два зелених очка й тремтіла, утягуючи курячий дух, мокра, чорна тюпка лисячого носа.

Півник узяв і клюнув по цій тремтячій тюпці.

Немов вибухнув пісок, півня кинуло вбік, а лисеня понеслося геть.

Воно верещало на бігу, а потім було чутно, як воно вдарилося з розгону об задню стінку будки й замовкло – мабуть, зовсім лишилося голосу. Дуже невдало закінчилося для нього перше полювання.